

TÜRK-İŞ
TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU

SENDİKALAR
ve
TEMEL İŞLEVLERİ

Av. Hüseyin EKMEKÇİOĞLU
Av. Ferhan TUNCEL

Eğitim Yayınları No. 29

0299
31.88

KİM

899

189

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi

TÜRK-İŞ
TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU

Sendikalar ve Temel İşlevleri

Av. Hüseyin Ekmekçioğlu

Av. Ferhan Tuncel

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi

Eğitim Yayınları No:29

Tarih:.....

Demirbaş No:.....1189.....

Tasnif No:..331..88...E.K.M. 1999

Yatırımcıya islenmiştir

TÜRK-İŞ Eğitim Yayınları No. 29
Ankara, 1999

TÜRK-İŞ Genel Merkezi
Genel Eğitim Sekreterliği
Bayındır Sk. No. 10
Kızılay, Ankara

Av. Hüseyin Ekmekçioğlu
Av. Ferhan Tuncel
TÜRK-İŞ Hukuk Danışmanları

DEMİRCİOĞLU MATBAACILIK
Telefon : (0.312) 433 3638
Telefax : (0.312) 434 1471

SUNUŞ

Eğitim daima sorunların çözümünde birinci planda yer alan bir unsurdur. Bilindiği üzere, işçilerimizin haklarını yeterince arayamamaları çalışma hayatımızda belki de en önemli sorunumuz olarak her zaman karşımızda durmaktadır. Bu sorunun çözümünü ise işçimizin eğitimi için elimizden geldiğince çalışmak ve işçimizi de daha fazlasını öğrenmeye teşvik etmekte görmekteyiz.

Konfederasyonumuz tarafından Eğitim Yayınlarının 29 'uncusu olarak basılan bu kitapta, işçi dünyasına bu kez örgütlü işçi toplulukları olan sendikaları tanıtmayı uygun bulduk. İş barışının sağlanması ancak örgütlü işçi toplulukları ile olabilmektedir. Bu bağlamda, işçi sendika ve konfederasyonları ; tüzel kişiliği haiz yapıları ile iş ve sosyal barışın sağlanması için çalışan, imzaladıkları toplu iş sözleşmeleriyle ekonomik, sosyal ve idari yönlerden çalışanların haklarını savunan, bunları yaparken gerek işyerleri olsun ve gerekse ülke ekonomisi olsun daima verimliliğın artmasını arzu eden kuruluşlar olmuşlardır.

Ne var ki günümüzde, özellikle 12 Eylül 1980 ve sonrası dönemlerde çıkarılan yasa ve uygulamalar, kazanılmış haklarımızı bir çok alanda geri götürmüş, kayıplarımızın bir bölümünü yeniden elde etmek daha mümkün olamamıştır. Bir de zaten yetersiz olan bu düzenlemelere rağmen, ülkemiz genelinde işçilerimiz mevcut mevzuatın az da olsa kendilerine sağlamış olduğu hak ve güvenceleri dahi yeterince bilememektedirler. Bu nedenle örgütlenmiş işçi toplulukları olan sendikaların işçilerimizce daha yakından tanınması gerektiğine inanıyoruz. Bu yayının tüm işçi arkadaşlarımıza faydalı olmasını temenni ederim.

Salih KILIÇ

Genel Eğitim Sekreteri

GİRİŞ

Bu kitapçık, işçi arkadaşlarımızın üyesi oldukları sendikalar hakkında daha fazla bilgi sahibi olmaları için hazırlanmıştır. Kitapta bazı konular daha detaylı açıklanmış ve sendikalarımızın karşılaşılabilecekleri olası sorunlara ilişkin hukuki açıklamalar yapılmıştır. Kitap, temel olarak 2821 sayılı Sendikalar Yasasının son şekli esas alınarak hazırlanmıştır. İşçi arkadaşlarımızın sendikalar hakkında merak ettikleri konular, yer bakımından imkanlar ölçüsünde kısa soru ve cevap tarzında yanıtlanmaya çalışılmıştır. Kitabın bu şekil hazırlanmasının nedeni, yararlanacak olanların konuya hem daha kolay ulaşabilmeleri, hem de bu konular hakkında kendilerine yetecek seviyede kısa ve öz cevaplar bulabilmeleridir. TÜRK-İŞ Hukuk Bürosu olarak bu güne kadar tarafımıza ulaşan tüm soru ve sorunlara cevap vermeye çalıştık, bu kitap ile de işçi arkadaşlarımızın merak ettikleri konularda kısa cevaplar sunmaya çalıştık. Yayınımızın işçi arkadaşlara faydalı olacağını umuyoruz. Eylül 1999

TÜRK-İŞ Hukuk Danışmanları

Av. Hüseyin EKMEKÇİOĞLU

Av. H.Ferhan TUNCEL

1- Sendika Nedir ? Konfederasyon Nedir ?

Emek ve sermaye ilişkisinde, emeğin sermayeye karşı korunması, sermayenin emeği sömürme güdüsüne sınır getirilmesi temel düşüncesinden doğan sendika fikri uzun bir geçmişe sahiptir. Dünya topluluklarında sanayileşmenin sonucunda ortaya çıkan bu düşünce, başlangıçta pek çok emekçinin yok olmasına yol açmış ise de emeğin gücü ve hak arama iradesi galip gelmiştir.

Ülkemizde sendikalaşma olgusu, sanayileşmiş ülkelerde olduğu gibi kanlı olaylara yol açmış değildir. Bu bakımdan bizim ülkemiz sendikal haklara kolay kavuşan ülkelerdendir.

Her ne kadar 1963 tarihinden önce, bugünkü anlamda sendikal çalışmalar yapılmış ve cılız da olsa bazı işyerlerinde örgütlenme sağlanmış ise de çağdaş anlamda sendikalaşmayı olanaklı kılan 274 sayılı Sendikalar Yasası 1963 yılında kabul edilmiştir.

12 Eylül 1980 askeri yönetimi , 274 sayılı Sendikalar Yasası ile buna paralellik arzeden 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt yasasını

yürürlükten kaldırarak, bunların yerine 5.5.1983 tarihinde 2821 sayılı yeni Sendikalar Yasası ve 2822 sayılı yeni Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasasını yürürlüğe koymuştur.

Bir önceki 274 sayılı Sendikalar Yasası ile 2821 sayılı yeni Sendikalar Yasası arasında çok önemli sistem farklılıkları bulunmakla birlikte, bu husus konumuz dışında kaldığı için açıklama yapılmasına gerek görülmemiştir.

Bu kitapçık, halen yürürlükte bulunan ve 12 Eylül 1980 Askeri Hareketinin sonucu sayılan son Sendikalar Yasasının açıklanmasını içermektedir.

Bu kısa tarihi açıklamadan sonra konumuza geçildiğinde şunlar söylenebilir.

Sendika ; 05.05.1983 tarihinde kabul edilerek yürürlüğe konulan 2821 sayılı Sendikalar Yasasında yapılan tanıma göre, işçilerin veya işverenlerin çalışma ilişkilerinde, ortak ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için meydana getirdikleri tüzelkişiliğe sahip kuruluşlara denilir. Bu tanımdan açıkça anlaşıldığı üzere hem işçiler hem de işverenler sendika kurabilmekte, bun-

lar da kurucularına bağlı olarak işçi yada işveren sendikaları olarak adlandırılmaktadır. Mevzuatımıza göre işçi yada işveren sendikalarının kurulmasında iş kolu esası geçerlidir. Ayrıca tüm sendikalar o iş kolunda Türkiye çapında faaliyet gösterme amacıyla kurulurlar. Bir işkolunda birden fazla sendika kurulabilir, ancak meslek veya işyeri esasına dayanan işçi sendikası kurulamaz.

İşçi sendikalarının temel işlevi,  yeleri adına toplu iş sözleşmesi yapmaktır. Burada yeri gelmişken, yani sendikaların öncelikli görevi olan toplu iş sözleşmesi konusuna kısaca değinmekte yarar görülmektedir.  zet olarak ve genel anlamda toplu iş sözleşmesi ; işçinin çalışma karşılığı olan ücretinin , sosyal yardımlarının ve çalışma koşullarının belirlenmesi amacıyla -ki aslında bu amaç bir anlamda işçi-işveren ilişkilerinin belli kurallara bağlanması olarak da düşünülebilir- hizmet akdinin yapılmasını, içeriğini, sona ermesini, işyerindeki çalışma koşullarını, ücret düzeylerini ve ücretin ödenme biçimlerini düzenleyen, tarafların karşılıklı hak ve borçlarını belirleyen bir sözleşmedir. Bu sözleşme ile işverenin çalışma

koşullarını belirlemedeki tek taraflı yönetim yetkisi sınırlanarak, söz konusu yetkinin paylaşımı sağlanmakta ve çalışma koşulları ile ekonomik hakların ortak belirlenmesinde hukuksal bir belge ortaya çıkmaktadır. 2822 Sayılı Yasada toplu iş sözleşmesi şöyle tanımlanmaktadır. "Hizmet akdinin yapılması, muhtevası ve sona ermesi ile ilgili hususları düzenlemek üzere işçi sendikası ile işveren sendikası veya işveren arasında yapılan sözleşmedir. Bir toplu iş sözleşmesi aynı işkolunda bir veya birden çok işyerini kapsayabilir. Toplu iş sözleşmesi, tarafların karşılıklı hak ve borçlarını, sözleşmenin uygulanmasını ve denetimini, uyuşmazlıkların çözümü için başvurulacak yolları düzenleyen hükümleri kapsamaktadır."

Sendikalar, tüzüklerinde belirtmek şartıyla ve genel kurul kararıyla şube açabilirler. İşçi sendikaları; kendisini meydana getiren belirli bir iş kolundaki işçilerin, işveren karşısındaki ortak menfaatleri gereği olarak, temelde her türlü ekonomik ve sosyal haklarının elde edilmesi ve mevcut hakların muhafazası amacıyla çalışmalar yapmakta, imkanlar elverdiği ölçüde ve sürekli olarak işçilerin eğitimi,

bilinçlendirilmesi konularında bazı sorunlarla karşılaştıklarında bu sorunların hukuki yollar kullanılarak nasıl çözümleneceğinin araştırılması işleri ile ilgilenmektedirler.

Konfederasyon ; 2821 sayılı Sendikalar Yasasında şu şekilde tanımlanmaktadır : Değişik işkollarında en az beş sendikanın bir araya gelmesi suretiyle meydana getirdikleri tüzelkişiliğe sahip üst kuruluşlara konfederasyon denilir. Bu tanıma göre de ister işçi sendikası isterse işveren sendikası olsun bunlardan değişik iş kollarında faaliyette bulunan 5 tanesi bir araya gelerek üst kuruluşları olacak olan bir tüzel kişilik meydana getirirler ki, bu yeni meydana getirilen tüzel kişiliğe, kendisini oluşturan sendikaların nevine bağlı olarak işçi yada işveren sendikaları konfederasyonu denilir.

2- Kimler Sendika Kurucusu Olabilirler ?

2821 sayılı Sendikalar Yasası 5. Maddesine göre sendika kurucusu olabilmek için;

- Türk vatandaşı olmak,
- Medeni hakları kullanmaya ehil olmak,
- Sendikaların kurulacağı işkolunda fiilen çalışır

olmak;

-kamu hizmetlerinden mahrum edilmemiş bulunmak;

-Türkçe okur- yazar olmak;

-zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, dolandırıcılık, hırsızlık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçlarından biriyle veya herhangi bir suçtan dolayı ağır hapis veya taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis cezasına hüküm giymemiş bulunmak;

-Türk Ceza Yasasının ikinci kitabının birinci babında yazılı suçlardan veya bu suçların işlenmesini aleni olarak tahrik etmek suçlarından veya Türk Ceza Yasasının 312 nci maddesinin ikinci fıkrasında yazılı halkı; sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge farklılığı gözeterek kin veya düşmanlığa açıkça tahrik etme suçlarından veya Türk Ceza Yasasının 536 ncı maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı eylemlerle aynı Yasasının 537 nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında yazılı eylemleri siyasi ve ide-

olojik amaçlarla işlemekten mahkum olmamak şarttır.

İşveren sendikasının kurucusunun tüzelkişi olması halinde tüzelkişiyi temsil eden gerçek kişide de işkolunda fiilen çalışma şartı hariç yukarıdaki bütün şartlar aranır.

3- İşkolu Nedir ve Nasıl Belirlenir ? Hangi İşkol-ları Vardır ?

İşkolu, işlerin ve işyerlerinin ürettikleri mal ve hizmetlerin konusuna göre tasnif edilmesi ile belirlenen iş gruplarına denilmektedir. Bir işyerinin girdiği işkolunun tespiti Çalışma Bakanlığınca yapılır. 2821 Sayılı Yasaya göre, Çalışma Bakanlığı tespit ile ilgili kararını Resmi Gazetede yayımlar. Bu kararın yayımını müteakip bu tespiti karşı ilgililer iş davalarına bakmakla görevli mahalli mahkemede-on beş gün içinde dava açabilirler. Yasaya göre konunun sürüncemede kalmaması için, huzurunda dava açılan mahkeme iki ay içinde kararını verir. Kararın temyiz edilmesi halinde Yargıtay, uyuşmazlığı iki ay içinde kesin olarak karara bağlar.

Yasaya göre işçi ve işveren sendikalarının kuru-

labilecekleri işkolları sayısı 28 olup işkolu isimleri şunlardır.

1. Tarım ve ormancılık, avcılık ve balıkçılık,
2. Madencilik,
3. Petrol, kimya ve lastik,
4. Gıda sanayii,
5. Şeker,
6. Dokuma,
7. Deri,
8. Ağaç,
9. Kağıt,
10. Basın ve yayın,
11. Banka ve sigorta,
12. Çimento, toprak ve cam,
13. Metal,
14. Gemi,
15. İnşaat,
16. Enerji,
17. Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar,
18. Kara taşımacılığı,

19. Demiryolu taşımacılığı,
20. Deniz taşımacılığı,
21. Hava taşımacılığı,
22. Ardiye ve antrepoculuk,
23. Haberleşme,
24. Sağlık,
25. Konaklama ve eğlence yerleri,
26. Milli savunma,
27. Gazetecilik,
28. Genel İşler.

Bir işyerinde yürütölen asıl işe yardımcı işler de, asıl işin dahil olduğu işkolundan sayılır. Bir işkoluna giren işlerin neler olacağı, işçi ve işveren konfederasyonlarının görüşü de alınarak ve uluslararası normlar da göz önünde bulundurularak hazırlanmış olan " İşkolları Tüzüğü " ile düzenlenmiştir.

Yasa, her işkolunda çalışan, sendikalara üye olan ve olmayan işçilerin sayıları ile bunların sendikalara dağılımının her yıl Ocak ve Temmuz aylarında Çalışma Bakanlığı tarafından çıkartılacak istatistiklerde gösterilmesini öngörmüştür.

4- Sendika ve Konfederasyonlar Nasıl Kurulur ?

Sendika ve konfederasyonlar önceden izin almaksızın kurulabilir.

2821 sayılı Sendikalar Yasasının 5. Maddesindeki özellikleri taşıyan kurucular (Konfederasyon kuruluyor ise kurucu sendikaların konfederasyon kurulmasına ilişkin genel kurul kararlarını ve ilk genel kurula kadar sevk ve idare edeceklerin kimliklerini) sendika yada konfederasyon merkezinin bulunacağı ilin valiliğine makbuz karşılığında; dilekçelerine ekli olarak, sendika yada konfederasyon tüzüğünü, kurucuların nüfus cüzdanlarının suretlerini, ikametgâh belgelerini, meslek ve sanat özgeçmişlerini, sendikanın kurulacağı işkolunda fiilen çalışır olduklarını kanıtlayan belgeler ile sabıka kayıtlarını, ilk genel kurula kadar kuruluşu sevk ve idare edecekler ile bunların eşleri ve velayetleri altında çocuklarına ait noterden tasdikli mal bildirimlerini verirler.

Bu belgeler ve tüzüklerin ilgili valiliğe tevdi ile birlikte sendika veya konfederasyon tüzeldiği kazanmış olur. Sendika ve konfederasyonların

tüzükleri Anayasada belirlenen Cumhuriyetin niteliklerine ve demokratik esaslara aykırı olamaz.

Sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde şu hususların belirtilmesi zorunludur.

1. Sendika veya konfederasyonun adı, merkezi ve adresi, 2. Sendika veya konfederasyonun amacı ve bu amacı gerçekleştirmek üzere sürdürülecek çalışma konuları ve çalışma biçimleri, 3. Sendikanın faaliyet göstereceği işkolu, 4. Sendika kurucularının ad ve soyadları, meslek veya sanatları ve ikametgahları; konfederasyonu kuran sendikaların işkolları ile ad ve adresleri, 5. Sendika veya konfederasyona üye olma, üyelikten çıkma ve çıkarılmanın şart ve şekilleri, 6. Sendika veya konfederasyon genel kurulunun kuruluş şekli ve toplanma zamanı, 7. Genel kurulun görevleri, yetkileri, oy kullanma ve karar alma usul ve yeter sayıları, 8. Sendika veya konfederasyon yöneticilerinde aranacak nitelikler, 9. Sendikanın veya konfederasyonun organlarına üyelerin ne suretle seçileceği, asıl ve yedek üye sayısı, görev ve yetkileri, 10. Sendika şubelerinin nasıl kurulacağı, görev ve yetkileri, genel kurullarının toplantılarına ve kararlarına ilişkin usul

ve esaslar ile sendika genel kurulunda şubelerin nasıl temsil edileceği, 11. Üye aidatlarının tespit şekil ve usulü, 12. Sendikanın veya konfederasyonun iç denetimi usulleri, 13. Harcamaların nasıl yapılacağı, yetkilerin nasıl verileceği ve yetki sınırları, 14. Tüzüğün ne şekilde değiştirileceği. 15. Sendika veya konfederasyonun feshi halinde mallarının tasfiye şekli, 16. Sendika veya konfederasyonun organlarının oluşumuna kadar kuruluşun işlerini yürütmeye ve temsile yetkili geçici yönetim kurulu üyelerinin ad ve soyadları ile ikametgâhları.

2821 Sayılı Yasaya göre (Md.8), sendika veya konfederasyonun tüzel kişilik kazanmasından sonra kurucular, tüzüğü ve ilk genel kurul toplantısına kadar sendika veya konfederasyonu sevk ve idare ile görevli kişilerin ad ve soyadlarını, meslek ve sanatlarını ve ikametgahlarını Ankara, İstanbul ve İzmir'de yayımlanan ve ülke çapında dağıtılan günlük birer gazetede on beş gün içinde ilan ederler.

Kurucular, gazete ilanını, sadece sendika veya konfederasyonun adına ve merkezine inhisar ettirebilirler. Bu takdirde, sözü geçen belgelerin birer örneği aynı süre içinde o ilin valiliğinin ve bölge

Çalışma müdürlüğünün iln tabelasında bir ay süre ile asılır ve basılmış nüshaları, masrafı karşılığında, ilgililere dağıtılır. Bu dağıtım vergi, resim ve harca tabi değıldir.

Bölge alışma müdürlükleri, sendika veya konfederasyonlar için alışma Bakanlığınca tespit edilecek esaslar çerçevesinde birer sicil tutarlar.

Bu sicillerin birer rneğİ alışma Bakanlığına gönderilir.

5- Sendika ve Konfederasyonlarda Hangi Organlar Bulunur ?

Sendikaların, sendika şubelerinin ve konfederasyonların zorunlu organları; Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu ve Disiplin Kuruludur. Sendika ve konfederasyonlar ihtiyaca göre başka organlar da kurabilirler. Ancak kurulacak bu başka organlara, zorunlu organların görev, yetki ve sorumlulukları devredilemez. Genel kurul tarafından seçilen organların üyelerinin ad ve soyadları, meslek ve sanatları, ikametgâhları ile tüzük değışiklikleri ve tüzüğü göre şubelerin açılması, sendikanın ve şubesinin bulunduğ illerin valilikleri

ile bölge çalışma müdürlüklerine on beş gün içinde gönderilir ve 8 inci maddeye göre ilan edilir. Ancak şube genel kurulu tarafından yapılan seçim sonuçları şubenin bulunduğu mahalde ilân edilir. Genel kurul dışındaki organlara seçilenlerin 2821 sayılı Sendikalar Yasası 5 inci maddesinde sayılan suçlardan biri ile mahkûm olmaları halinde görevleri kendiliğinden sona erer.

İşçi sendikalarının işleyişini ve organlarının görev ve yetkilerini daha yakından inceleyebiliriz.

A- Genel Kurul :

Genel kurulu üç şekilde anlamak mümkündür, bunlar şube, sendika ve konfederasyon genel kurullarıdır.

Şube Genel Kurulu:

Bu kurul üyelerden oluşur ve işçi sendikası şubesinin faaliyet sahasındaki işyerlerinde çalışan sendikalı işçi sayısı beşyüzü aştığı takdirde şube genel kurulu delege esasına göre yapılır. (Üye sayısı beşyüzden az ise genel kurul üyelerin katılımı ile toplanır) Genel kurula katılacak delegeler, üyeler tarafından serbest, eşit, gizli oy. açık

sayım ve döküm esasına göre ve sendika tüzüğünde belirlenen esaslara göre seçilir. Şube genel kurulunu oluşturacak delege sayısı yüzden az ikiyüzelliden çok olmamak üzere sendika tüzüğünde belirlenir.

Sendika Genel Kurulu:

Yine öncelikle üyelere oluşur. Ancak üye sayısı bini aştığı takdirde delegelerden oluşur. Şubesi bulunan sendikalarda delegeler şube genel kurullarınca, şubeleri bulunmayan sendikalarda delegeler ise biraz önce belirttiğimiz gibi üyeler tarafından serbest, eşit, gizli oy, açık sayım ve döküm esasına göre ve sendika tüzüğünde belirlenen esaslara göre seçilir. Sendika genel kurulunun delege sayısı ikiyüzden az beşyüzden çok olmamak üzere tüzüğünde belirlenir.

Konfederasyon Genel Kurulu:

İşçi konfederasyonu genel kurulu, üye sendikalarca seçilen en çok beşyüz delegeden oluşur. Üye sendikaların, Konfederasyon genel kurulunda kaç delegeyle temsil edileceği konfed-

erasyon tüzüğünde belirlenir. Konfederasyon, sendika ve sendika şubesinin , yönetim ve denetleme kurulu üyeleri, bu sıfatla kendi genel kurullarına delege olarak katılırlar. Delege sıfatı, müteakip olağan genel kurul için yapılacak delege seçimi tarihine kadar devam eder. Sendika tüzüklerine delege seçilebilmeyi engelleyici hükümler konamaz.

2821 sayılı Sendikalar Yasasına göre (Md.11) genel kurulların başlıca görevleri şunlardır :

1. Organların seçimi, 2. Tüzük değişikliği, 3. Yönetim ve denetleme kurulları raporlarının görüşülmesi, 4. Yönetim ve denetleme kurulunun ibrası, 5. Yönetim kurulunca hazırlanan bütçenin görüşülüp aynen veya değiştirilerek kabulü, 6. Gerekli taşınmaz malların satın alınması veya mevcut taşınmaz malların satılması hususunda yönetim kuruluna yetki verilmesi, 7. Konfederasyonlara üye olma veya üyelikten çekilme, 8. Şube açma veya bu konuda yönetim kuruluna yetki verme, şubeleri birleştirme veya kapatma, 9. Aynı türden olmak şartıyla bir başka sendika veya konfederasyonla birleşme veya katılma, 10. Sendika ve konfederasy-

onun uluslararası işçi veya işveren kuruluşlarına üye olması veya üyelikten çekilmesi, 11. Feshetme, 12. Mevzuatta veya tüzüklerinde genel kurulca yapılması belirtilen diğer işlemlerin yerine getirilmesi, başka bir organa bırakılmamış konuların karara bağlanması, 13. Delege seçiminde uyulacak esasların, kanuna aykırı olmamak üzere düzenlenmesi.

Şube genel kurulları sadece yukarıdaki 1, 3, 4 ve 12 nci bentlerde belirtilen görevleri yerine getirirler. Şube genel kurullarının mali ibra yetkisi yoktur.

Sendika veya konfederasyonun ilk genel kurulu, tüzel kişilik kazanmasından başlayarak altı ay içinde yapılır. Olağan genel kurul dört yılda bir toplanır. Tüzüklerde daha kısa bir sürede toplanma öngörülebilir. İki genel kurul toplantısı arasındaki döneme ait faaliyet ve hesap raporu ile denetleme kurulu veya denetçi raporunun ve gelecek döneme ait bütçe teklifinin, genel kurula katılacaklara toplantı tarihinden on beş gün önce gönderilmesi zorunludur. (bu zorunluluğa uyulmaması genel kurulun iptal edilmesine sebep oluşturur) .

Olağanüstü genel kurul, yönetim kurulu veya denetleme kurulunun gerekli gördüğü hallerde yahut genel kurul üye veya delegelerinin beşte birinin yazılı isteği üzerine toplanır. Genel kurula çağrı yönetim kurulu tarafından yapılır. Toplantı nisabı üye veya delege tamsayısının salt çoğunluğudur. Tüzükte daha yüksek bir nisap tespit edilebilir. İlk toplantıda yeter sayı sağlanamazsa ikinci toplantı en çok on beş gün sonraya bırakılır. Bu toplantıya katılanların sayısı, üye veya delege tamsayısının üçte birinden az olamaz.

Delegelerle toplanan genel kurullarda delege olmayanlar, üyelerle toplanan genel kurullarda ise üye olmayanlar nisapta nazara alınamazlar ve oy kullanamazlar. Delegelerin veya üyelerin genel kurula katılmaları ve oy kullanmaları engellenemez. Karar nisabı toplantıya katılan üye veya delege sayısının salt çoğunluğudur. Ancak bu sayı üye veya delege tamsayısının dörtte birinden az olamaz. Genel kurul tutanakları başkanlık divanınca kanuna uygun bir şekilde tutulur ve imzalanır.

B- Yönetim Kurulu :

Sendika ve sendika şubeleri yönetim kurulları en az üç en çok dokuz üyeden, konfederasyonların yönetim kurulları ise en az beş en çok yirmi dokuz üyeden oluşur. Yönetim kurullarının başlıca görev ve yetkileri şunlardır.

1. Konfederasyon, sendika veya sendika şubesinin temsil edilmesi veya gerekli gördüğü hal ve konularda üyelerinden bir veya bir kaçına yetki vermesi veya ilgilileri görevlendirmesi, 2. Konfederasyon, sendika veya sendika şubesinin kanunların ve tüzüğünün verdiği yetki çerçevesinde yönetilmesi, gelir ve gider hesaplarına ilişkin işlemlerin yapılması ve gelecek döneme ait bütçenin hazırlanarak genel kurula sunulması, 3. Genel kurulca verilecek diğer görevlerin yapılması.

Yönetim kurulunun toplantı zamanı ve nisabı sendika veya konfederasyonun tüzüğünde belirtilir. Ancak toplantı nisabı üye tamsayısının salt çoğunluğunun altında tespit edilemez. Karar nisabı mevcut üyelerin salt çoğunluğudur. Oyların eşitliği halinde başkanın katıldığı taraf bu çoğunluğu sağlamış sayılır. Sendika ve konfederasyon yönetim kurullarının üye sayısı, ayrılımlar sebebiyle yedek-

lerin de getirilmesinden sonra, üye tamsayısının yarısından aşağı düşerse, genel kurul, mevcut yönetim kurulu üyeleri veya denetleme kurulu tarafından bir ay içinde toplantıya çağrılır.

Çağrının yapılmaması halinde üyelere birinin başvurması üzerine iş davalarına bakmakla görevli mahalli mahkeme üyeler arasından seçeceği üç kişiyi bir ay içinde genel kurul toplamakla görevlendirir. Şube yönetim kurulundaki ayrılmalar halinde yeni yönetim kurulunun seçilebilmesi için gerekli işlemler sendika yönetim kurulunca yapılır. Yönetim kurulu kararları, defterine yazılarak hazır üyelerce imzalanır.

C- Denetleme Kurulu :

Denetleme kurulu genel kurulca seçilecek üç denetçiden oluşur. Ancak bir denetçi ile yetinilebilir. Denetleme kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

1. Yönetim kurulu faaliyetlerinin genel kurul kararlarına uygun olarak yapılıp yapılmadığının denetlenmesi, 2. Sendika veya konfederasyonun tüzüğüne uygun olarak idari ve mali denetlemede bulunulması, 3. Yönetim kurulundan genel kurulun

olağanüstü toplantıya çağrılmasının istenmesi, 4. Sendika veya konfederasyonun tüzüğünde gösterilen diğer denetleme görevlerinin yapılması, 5. Denetleme raporunun hazırlanarak genel kurula sunulması,

Denetleme kurulu veya denetçinin çalışma esasları yönetim kurulu toplantılarına ilişkin 2821 sayılı Sendikalar Yasasının 17 nci madde hükmü göz önünde bulundurularak sendika veya konfederasyonun tüzüğünde tespit edilir.

D- Disiplin Kurulu :

Disiplin kurulu en az üç en çok beş üyeden oluşur. Disiplin kurulu, sendika veya konfederasyonun tüzüğüne, amaç ve ilkelerine aykırı hareket ettiği ileri sürülen üyeleri hakkında soruşturma yapar. Üyelikten çıkarma dışındaki tüzüğünde gösterilen disiplin cezalarını verir ve sonucunu genel kurula ve diğer ilgililere bildirir. Disiplin kurulu toplantıları hakkında yönetim kuruluna ilişkin 17 nci madde hükmü uygulanır.

6- Seçimlerde uyulacak esaslar nelerdir ?

Bu konu 2821 sayılı Sendikalar Yasasını 14. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, öncelikle genel kurulların toplanması ve yürütülmesini gözetmek üzere Valinin görevlendireceği Hükümet Komiserinin genel kurulun başlayacağı gün ve saatte genel kurulun yapılacağı mahalde bulundurulması zorunludur. Bulunmaması halinde, genel kurulun çalışmalarına komiser olmadan da başlanabilir ve durum derhal valiliğe bildirilir. Genel kurullarda zorunlu organlara delege veya üye seçimleri yargı gözetimi altında serbest, eşit, gizli oylu, açık sayım ve döküm esasına göre şu şekilde yapılır :

Seçim yapılacak genel kurul toplantılarından en az on beş gün önce genel kurula katılacak üye veya delegeleri belirleyen listeler ile toplantının gündemi, yeri, günü,saati ve çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazı ile birlikte, iki nüsha olarak o yer seçim kurulu başkanı olan hakime ve mahalli mülki amire tevdi edilir.

O yerde birden fazla seçim kurulu varsa, görevli

seçim kurulunu il seçim kurulu tespit eder. Toplantı tarihleri gündemde yer alan diğ r konular göz önünde bulundurularak, görüşmelerin bir Cumartesi günü akşamına kadar sonuçlanmasına ve seçimlerin ertesi gün olan Pazar gününün dokuz - onyedi saatleri arasında yapılmasını sağlayacak şekilde düzenlenmesi zorunludur. şube genel kurullarında görüşmeler ve seçimler yukarıdaki günlerden birisi içinde de tamamlanabilir.

Hakim gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip incelemek suretiyle varsa noksanları tamamlattıktan sonra seçime katılacak  ye veya delegeleri belirleyen liste ile yukarıdaki fıkrada belirtilen diğ r hususları onaylar. Onaylanan liste ile toplantıya ilişkin diğ r hususlar genel kurulun toplantı tarihinden yedi gün önce sendika şubesi, sendika veya konfederasyon binasında asılmak suretiyle ilan edilir. İlan süresi üç gündür.

İlan süresi içinde listeye yapılacak itirazlar h kim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır. Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğ r hususlar h kim tarafından onaylanarak ilgili sendika şubesi, sendika veya kon-

federasyona gönderilir.

Hâkim, bir başkan ve iki üyeden oluşan seçim sandık kurulu oluşturur. Sandık kurulu başkanı en az on yıllık hizmeti bulunan Devlet memurları, diğer üyeleri ise aday olmayan üye veya delegeler arasından seçilir. Ayrıca, aynı şekilde bir yedek başkan ve iki yedek üye de belirlenir.

Seçim sandık kurulu, seçimlerin yasasın ve sendika veya konfederasyon tüzüğünün öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işlemleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder.

Genel kurullarca yapılacak seçimlerde aday olanların listeleri birlikte veya organlara göre ayrı ayrı olmak üzere başkanlık divanınca yeteri kadar düzenlenerek ilgili seçim kurulu başkanına mühürlenmek üzere verilir.

Listede adı yazılı bulunmayanlar oy kullanamazlar. Oylar, oy verenin nüfus hüviyet cüzdanı ve resimli üyelik veya delegelik kimlik kartı ile ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin

imzalanmasından sonra kullanılır. Oylar oy verme sırasında sandık kurulu başkanı tarafından verilen, adayları gösterir seçim kurulu başkanınca mühürlenmiş listedeki isimlerin işaretlenmesi suretiyle kullanılır. Seçilecek organı oluşturan üye sayısından fazla adayın işaretlendiği oy pusulaları ile diğer kağıtlara yazılan oylar geçersiz sayılır.

Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip, seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanakların bir örneği seçim yerinde asılmak suretiyle ilan edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süre ile saklanmak üzere seçim kurulu başkanlığına verilir.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar hakim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra hakim, yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder ve ilgili sendika, sendika şubesi veya konfederasyona bildirir.

Ancak, ilgililerin bu Yasasın 52 nci maddesine göre başvuru hakkı saklıdır.

Seçim kurulu başkanı ve seçim sandık kurulu başkanı ile üyelerine, "Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun"da belirtilen esaslara göre ilgili sendika şubesi veya konfederasyonca ücret ödenir.

Seçimler sırasında sandık kurulu başkan ve üyelerine karşı işlenen suçlar, Devlet memurlarına karşı işlenmiş gibi cezalandırılır

İşçi sendikası ve konfederasyonların genel kurul dışındaki zorunlu organlarına seçilebilmek için 5 nci maddede aranan şartlara ilaveten en az on yıl bilfiil çalışmış olmak, şube zorunlu organlarına seçilebilmek için ise 5 inci maddede aranan şartları haiz olmak gerekir. Çalışma sürelerinin tespitinde sosyal güvenlik kurumlarındaki kayıtlara göre prim ödenen günlerin toplamı esas alınır. On yıl bilfiil çalışmış olmanın hesabında yurt dışında işçi olarak çalışılan sürenin en çok beş yılı nazara alınır.

Onaltı yaşını doldurmamış olan üyeler genel kurullarda oy kullanamazlar ve delege olamazlar.

7- Sendika Üyeliği Nasıl Kazanılır ? Şartları Nelerdir ?

2821 sayılı Sendikalar Yasasının 20. maddesine göre onaltı yaşını doldurmuş olup da bu yine Sendikalar Yasasına göre işçi sayılanlar, işçi sendikalarına üye olabilirler. Onaltı yaşını doldurmamış olanların üyeliği kanuni temsilcilerinin yazılı iznine bağlıdır. Sendikalar Yasasına göre işveren sayılanlar işveren sendikalarına üye olabilirler. Ancak askeri şahıslar (Milli savunma Bakanlığı ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına bağlı işyerlerinde bu Kanun anlamında işçi olarak çalışanlar hariç) ister işçi ve isterse işveren kesiminden olsun sendika kurucusu olamayacakları gibi sendika üyesi de olamazlar.

Bu belirtilen istisna dışında sendika üyesi olmak serbesttir. 2821 sayılı Sendikalar Yasasının 22. Maddesine göre ; hiç kimse sendikaya üye olmaya veya olmamaya zorlanamaz. İşçi veya işverenler aynı zamanda ve aynı işkolunda birden çok sendikaya üye olamazlar. Birden çok sendikaya üye olunması halinde, sonraki üyelikler geçersizdir.

Bir işyerindeki işçiler yardımcı işte çalışsalar bile ancak işyerinin bağlı olduğu işkolunda kurulu sendikaya üye olabilirler.

İşçi sendikasına üyelik, işçinin beş nüsha olarak doldurup imzaladığı ve notere tasdik ettirdiği üye kayıt fişini sendikaya vermesi ve sendika tüzüğünde belirlenen yetkili organın kabulü ile kazanılır. Üyelik başvurusu, sendika tarafından en çok otuz gün içinde reddedilmediği takdirde üyelik istemi kabul edilmiş sayılır.

Haklı bir sebep gösterilmeden üyeliği kabul edilmeyen işçinin, bu kararın kendisine tebliğinden itibaren otuz gün içinde iş davalarına bakmakla görevli mahalli mahkemede dava açmak hakkı vardır. Mahkemenin kararı kesindir. Üyeliği kesinleşen işçinin üye kayıt fişinin birer nüshasının sendikaca onbeş gün içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ve işçinin çalıştığı işyerinin bağlı bulunduğu Bölge Müdürlüğüne gönderilmesi zorunludur. Üye kayıt fişinin bir nüshası da işçinin kendisine verilir.

İşveren sendikası üyeliği, üç nüsha üye kayıt

fişinin doldurulup imzalanması ve sendikaya verilmesi ve sendika tüzüğünde belirlenen yetkili organın kabulü ile kazanılır. Üyelik başvurusu sendika tarafından en çok otuz gün içinde reddedilmeyen işverenin üyelik istemi kabul edilmiş sayılır. Haklı bir sebep gösterilmeksizin üyeliği kabul edilmeyen işverenin üçüncü fıkradaki usule göre dava açma hakkı vardır. Üye kayıt fişinin birer nüshasının sendikaca onbeş gün içinde Çalışma Bakanlığına ve işverenin işyerinin bağlı bulunduğu bölge çalışma müdürlüğüne gönderilmesi zorunludur.

Faaliyeti durdurulmayan sendika ve konfederasyonlara üyeleri tarafından ödenecek aidatın miktarı tüzüklerinde belirtilir. İşçi sendikasına işçinin ödeyeceği aylık üyelik aidatı tutarı, bir günlük çıplak ücretini geçemez. İşveren sendikasına işverenin ödeyeceği aylık üyelik aidatı tutarı, işyerinde işçilere ödediği bir günlük çıplak ücretleri toplamını geçemez, Sendika tüzüklerine, üyelik aidatı dışında, üyelere başka bir aidat alınacağına ilişkin hükümler konamaz.

8- Sendika Üyeliği Hangi Hallerde Sona Erer ?
Hangi Hallerde Askıya Alınır ?

İşçi veya işveren, sendikada üye kalmaya veya üyelikten ayrılmaya zorlanamaz. Her üye önceden bildirimde bulunmak suretiyle üyelikten çekilebilir. Çekilme bildirimi noter huzurunda münferiden kimliğin tespiti ve istifa edecek kişidir. Çekilmenin tasdiki ile olur. Çekilme bildiriminin birer örneği noterlikçe en geç üç işgünü içinde ilgili işverene, sendikaya, işyerinin bağlı bulunduğu Bölge Müdürlüğüne ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderilir.

Çekilme notere başvurma tarihinden itibaren bir ay sonra geçerlidir. Çekilenin bu bir aylık süre içerisinde başka bir sendikaya üye olması halinde yeni sendikaya üyeliği bu sürenin bitimi tarihinde kazanılmış sayılır.

Üyenin sendika veya konfederasyondan çıkarılma kararı genel kurulca verilir. Çıkarma kararı çıkarılanlara ve ikinci fıkrada gösterilen yerlere yazı ile tebliğ edilir. Çıkarma kararına karşı üye veya işyerinin bağlı bulunduğu bölge çalışma müdürlüğü kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde iş davalarına bakmakla görevli mahalli mahkemeye itiraz edebilir.

Mahkeme iki ay içinde kesin olarak karar verir. Üyelik, çıkarılma kararı kesinleşinceye kadar devam eder. İşveren veya işveren vekili sıfatını kaybedenlerin işveren sendika veya konfederasyonlarındaki üyelikleri ve görevleri, bu sıfatı kayıp ettikleri tarihte kendiliğinden sona erer. Ancak, tüzelkişiliği temsilen işveren vekili sıfatı ile işveren sendikalarına üye olanların bu sıfatı kaybetmeleri halinde tüzelkişiliğin üyeliği düşmez, işveren vekilinin sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri sona erer.

Bağlı bulundukları, kanunla kurulu kurum ve sandıklardan yaşlılık, emeklilik veya malullük aylığı veya toptan ödeme alarak, işten ayrılan işçilerle, işkolunu değiştiren işçilerin sendika üyeliği sona erer. Çalışmaya devam edenler hakkında bu hüküm uygulanmaz. Ancak, sendika şubesi, sendika veya konfederasyonların yönetim ve denetim kurullarındaki görevleri sırasında yaşlılık, emeklilik veya malullük aylığı ya da toptan ödeme alan yöneticilerin sendika üyeliği, görevleri süresince ve yeniden seçildikleri sürece devam eder.

Sendika veya Konfederasyonlarının yönetim, denetleme ve disiplin kurullarında görev

almalarından dolayı işyerinden ayrılan işçilerin bu göreve getirildikleri anda üyesi bulundukları sendikalardaki üyelik sıfatları devam eder.

Sendikalara üye olmak hakkına sahip olanlardan mevzuat gereğince bir işletme veya kurumun yönetim kurullarında veya benzeri kurullarında işveren, işveren vekili ve işçi temsilcisi sıfatıyla bulunanların da sendika üyeliği devam eder. İşçi sendikası üyesi işçinin geçici olarak işsiz kalması veya sendikanın faaliyet alanı içinde kalmak şartı ile başka bir işe geçmesi sendika üyeliğini etkilemez.

Askerliği meslek edinmemiş bulunan askeri şahısların bu Kanuna göre sahip bulundukları hak ve yükümlülükler silah altında bulundukları süre için askıda kalır.

9-Sendikalar,Konfederasyonlara Nasıl Üye Olurlar ?

Bir kontederasyona üye olmak sendikanın genel kurulu kararına bağlıdır. Bu karar, sendikanın genel kurul üye veya delege tamsayısının salt çoğunluğu ile alınır.

Sendika tüzüğünde daha yüksek bir nisap tespit

edilebilir. Sendikalar aynı zamanda birden fazla konfederasyona üye olamazlar. Birden fazla konfederasyona üye olunması halinde tüm üyelikler geçersizdir. Konfederasyonların kurulmasında ve konfederasyonlardan çekilmede de birinci fıkra hükmü uygulanır.

Konfederasyonlara üye olma ve üyelikten çekilme kararları 8' inci madde hükmüne göre ilan edilir ve resmi makamlara bildirilir.

10- Uluslararası İşçi ve İşveren Kuruluşlarına Üye olmak Serbest midir ?

Sendika ve konfederasyonlar Türkiye Devletinin şekline, insan haklarına saygılı, milli, demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti niteliklerine; Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğüne; Türk Ulusuna ait egemenliğin kullanılmasının hiç bir suretle belli bir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamayacağı ilkelerine; vicdan ve din özgürlüğüne; aykırı faaliyet göstermeyen uluslararası işçi ve işveren kuruluşlarına serbestçe üye olabilirler ve üyelikten çekilebilirler.

İlgili kuruluş, üye olduğu uluslararası kuruluşun

tüzüğünü, üye olduğu tarihi izleyen onbeş gün içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderir. Üyelikten ayrılma halinde de, durumu , ayrılma tarihini izleyen onbeş gün içinde aynı Bakanlığa bildirir.

Üye olunulan uluslararası kuruluşun tüzüğü, yukarıda belirtilen esaslara aykırı bulunursa veya uluslararası kuruluş bu ilkelere aykırı faaliyet gösterir veya nitelik kazanır ise, bu takdirde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, üyeliğin iptali istemi ile sendika veya konfederasyonun merkezinin bulunduğu yerdeki iş mahkemesinde dava açar.

11- İşçi Sendikası veya Konfederasyonunda Yönetici olarak Görev Yapan İşçiler Tekrar Eski İşlerine Dönebilirler mi ? İşyeri Sendika Temsilcilerinin Teminatı Var mıdır ?

2821 sayılı Sendikalar Yasasına göre, sendika ve konfederasyonların yönetim kurullarında veya başkanlığında görev aldığı için kendi isteği ile çalıştığı işyerlerinden ayrılan işçiler bu görevlerinin seçime girmemek, yeniden seçilmemek veya kendi istekleriyle çekilmek suretiyle son bulması halinde,

ayrıldıkları işyerinde işe yeniden alınmalarını istedikleri takdirde, işveren talep tarihinden itibaren en geç bir ay içinde bu işçileri o andaki şartlarla eski işlerine veya eski işlerine uygun bir diğer işe, diğer isteklilere nazaran öncelik vererek almak zorundadır.

Bu takdirde, işçinin eski kıdem hakları ve ücreti saklıdır. Bu hak, sendika veya konfederasyonlardaki yöneticilik görevinin sona ermesinden başlayarak üç ay içinde kullanılabilir. Yönetim kurulundaki ve başkanlıktaki görevleri ile ilgili fiillerinden dolayı hüküm giymiş olanlar bu haktan yararlanamazlar. İşverene düşen pay dahil olmak üzere sosyal güvenlik kurumlarının prim ve aidatlarını ödemeye devam etmek suretiyle ayrıldıkları işyerlerindeki sigortalılık haklarını da devam ettirebilirler. Yukarıda gösterilen haklardan sendika şube yönetim kurulu üyeleri ile başkanları da yararlanırlar.

2821 sayılı Sendikalar Yasası madde 30 'a göre; işveren, işyeri sendika temsilcilerinin hizmet akitlerini haklı bir sebep olmadıkça ve sebebini açık ve kesin şekilde belirtmedikçe feshedemez. Fesih bildiriminin tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde

temsilcinin veya üyesi bulunduğu sendikanın iş mahkemesinde dava açma hakkı vardır. Dava seri muhakeme usulüne göre iki ay içinde sonuçlandırılır.

Mahkeme kararı kesindir. Mahkeme temsilcinin işine iade edilmesine karar verirse, fesih geçersiz sayılarak iş gördürülmemiş olsa bile, temsilcinin işinden çıkarıldığı tarihten başlamak üzere temsilcilik süresinin devamınca ücreti ve diğer bütün hakları işveren tarafından ödenir. Bu hüküm yeniden temsilciliğe atanma halinde de uygulanır. İşine iade kararı verilen işçi altı işgünü içinde işe başlamak zorundadır. Bu süre içinde de işe başlamayan işçiye mahkemece öngörülen tazminat ödenemez.

Mahkemenin kararı kesin olmakla beraber işçinin kanundan ve toplu iş sözleşmesinden doğan hakları saklıdır.

12- İşçiler Sendikaya Üye Olmaya Veya Üyelikten Ayrılmaya Zorlanabilir mi ?

2821 sayılı Sendikalar Yasasının 31. maddesine göre, işçilerin işe alınmaları, belli bir sendikaya girmeleri veya girmemeleri veya belli bir sendikada-

ki üyeliği muhafaza veya üyelikten istifa etmeleri veya sendikaya girmeleri veya girmemeleri şartına bağlı tutulamaz.

Toplu iş sözleşmelerine ve hizmet akitlerine bu hükme aykırı kayıtlar konulamaz. İşveren, bir sendikaya üye olan işçilerle sendika üyesi olmayan işçiler veya ayrı sendikalara üye olan işçiler arasında, işin sevk ve dağıtımında, işçinin mesleki ilerlemesinde, işçinin ücret, ikramiye ve primlerinde, sosyal yardım ve disiplin hükümlerinde ve diğer hususlara ilişkin hükümlerin uygulanması veya çalıştırmaya son verilmesi bakımından herhangi bir ayırım yapamaz.

Ancak ücret, ikramiye, prim ve paraya ilişkin sosyal yardım konularında toplu iş sözleşmesi hükümleri saklıdır.

İşçiler, sendikaya üye olmaları veya olmamaları, iş saatleri dışında veya işverenin rızası ile iş saatleri içinde, işçi sendika veya konfederasyonlarının faaliyetlerine katılmalarından dolayı işten çıkarılamaz veya her hangi bir nedenle farklı muameleye tabi tutulamazlar.

İşverenin bu hususlara uymaması halinde , işçinin ücretinin bir yıllık tutarından az olmamak üzere bir tazminata hükmedilir. Ayrıca İşçinin iş kanunları ve diğer kanunlara göre haiz olduğu bütün hakları saklıdır.

Ancak, bu maddeye göre tazminata hükmedilmesi halinde, iş kanunlarındaki kötünıyet tazminatı uygulanmaz.

13 - Sendika Ve Konfederasyonların Faaliyet Alanları Nelerdir ?

Yasaya göre sendikaların faaliyetleri temelde iki grup olarak düzenlenmiştir. Bunlar çalışma hayatına ilişkin faaliyetler ile sosyal faaliyetlerdir.

a-) Sendikaların Çalışma Hayatına İlişkin Faaliyetleri :

2821 sayılı Sendikalar Yasası 32. maddeye göre sendikalar aşağıdaki faaliyetlerde bulunabilirler:

- 1.Toplu iş sözleşmesi akdetmek,
- 2.Toplu iş uyuşmazlıklarında, ilgili makama, arabulucuya, hakem kurullarına, iş mahkemelerine ve diğer yargı organlarına başvurmak,

3.Çalışma hayatından, mevzuattan, toplu iş sözleşmesinden, örf ve adetten doğan hususlarda işçileri ve işverenleri temsilen veya yazılı başvuruları üzerine, nakliye, neşir veya adi şirket mukaveleleri ile hizmet akdinden doğan hakları ve sigorta haklarında üyelerini ve mirasçılarını temsilen davaya ve bu münasebetle açtığı davadan ötürü husumete ehil olmak,

4.Grev veya lokavta karar vermek ve idare etmek.

b-) Sendikaların Sosyal Faaliyetleri :

Yasanın 33. maddesi konfederasyonlarında sosyal faaliyetlerini düzenlemiştir. Buna göre sendika veya konfederasyonlar aşağıda belirtilen faaliyetlerde de bulunabilirler (ayrıca tüzelkişi olmaları itibariyle genel hükümlere göre sahip oldukları yetkileri hariç olmak üzere) :

1.Çalıştırmayı doğuran hukuki ilişkilerde sosyal sigortalar, emeklilik ve benzeri hakların kullanılması ile ilgili olarak üyelerine ve mirasçılarına adli yardımda bulunmak,

2.Kanun ve uluslararası antlaşma hükümlerine

göre toplanan kurullara temsilci göndermek,

3.İşçilerin veya işverenlerin bilgilerini artıracak, milli tasarruf ve yatırımın gelişmesine, reel verimliliğin artmasına hizmet edecek kurs ve konferanslar tertiplemek; sağlık ve spor tesisleri, kütüphane, basım işleri için gerekli tesisleri kurmak, işçilerin boş zamanlarını iyi ve nezh şekilde geçirmeleri için imkanlar sağlamak,

4.Herhangi bir bağışta bulunmamak kaydı ile evlenme, doğum, hastalık, ihtiyarlık, ölüm, işsizlik gibi hallerde yardım ve eğitim amacıyla sandıklar kurulmasına yardımcı olmak ve nakit mevcudunun yüzde beşinden fazla olmamak kaydıyla bu sandıklara kredi vermek.

5.Herhangi bir bağışta bulunmamak kaydı ile üyeleri için kooperatifler kurulmasına yardım etmek ve nakit mevcudunun yüzde onundan fazla olmak kaydıyla bu kooperatiflere kredi vermek,

6.Üyelerinin mesleki eğitim, bilgi ve tecrübelerini yükseltmek için çalışmak; teknik ve mesleki eğitim tesisleri kurmak,

7.Nakit mevcudunun yüzde kırkıdan fazla olma-

mak kaydı ile sınaî ve iktisadî teşebbüslere yatırımlar yapmak.

Sendika ve konfederasyonlar faaliyetlerinden yararlandırmada, üyeleri arasında eşitliğe uymak zorundadırlar. Nasıl ki işverenler, işe almada, işten çıkartmada, işin sevk ve dağıtımında, mesleki ilerlemede, ücret, ikramiye, primlerde ve disiplin hükümlerinde sendika üyesi olan işçi ile sendika üyesi olmayan işçi arasında bir ayırım yapamaz ise, sendikalar da yasada belirtilen faaliyetlerinden yararlandırma bakımından üyeleri arasında farklı uygulama yapamaz.

14 - İşyeri Sendika Temsilcisi Nedir? Nasıl Seçilir ? Görevleri Nelerdir ?

İşyeri sendika temsilcisi bir işyerinde toplu iş sözleşmesinin tarafı olan sendikaca re'sen yada işçiler tarafından seçilmiş -biraz sonra izah edeceğimiz yasada sayılı vazifeleri yerine getirmekle yükümlü- işçidir.

Bu işçinin, işyeri sendika temsilcisi olabilmesi için 2821 sayılı Sendikalar Yasası 5 nci maddede belirtilen şartları haiz olması gerekir. Yasaya göre, toplu

iş sözleşmesi yapmak üzere yetkisi kesinleşen sendika, işyerinde işçi sayısı elliye kadar ise bir, elli-bir ile yüz arasında ise en çok iki, yüzbir ile beşyüz arasında ise en çok üç, beşyüzbir ile bin arasında ise en çok dört, binbir ile ikibin arasında ise en çok altı, ikibinden fazla ise en çok sekiz olmak üzere işyerinde çalışan üyeleri arasında işyeri sendika temsilcisi tayin ederek on beş gün içinde kimliklerini işverene bildirir. Bunlardan biri baş temsilci olarak görevlendirilebilir.

İşyeri sendika temsilcileri ve baş temsilcisi, işyerine münhasır kalmak kaydı ile işçilerin dileklerini dinlemek ve şikayetlerini çözümlemek, işçi ve işveren arasındaki işbirliği ve çalışma ahengi ile çalışma barışını devam ettirmek, işçilerin hak ve menfaatlerini gözetmek, iş kanunları ve toplu iş sözleşmelerinde öngörülen çalışma şartlarının uygulanmasına yardımcı olmakla görevlidir.

Temsilcilerin görevi, sendikanın yetkisi süresince devam eder. İşyeri sendika temsilcileri bu görevlerini, işyerindeki işlerini aksatmamak ve iş disiplinine aykırı olmamak şartı ile yerine getirirler.

15 - Sendika ve Konfederasyonların Hangi Faaliyetleri Yasaktır ?

2821 sayılı Sendikalar Yasasında yasak faaliyetler üç grup halinde düzenlenmiştir. Temel Yasaklar, İşçi İşveren İlişkilerindeki Yasaklar ve Diğer Yasaklar. Şimdi sırasıyla bunları yasadaki şekliyle inceleyelim.

Temel Yasaklar :

Sendika ve Konfederasyonlar T.C. Anayasasının 14. maddesindeki yasaklara aykırı hareket edemeyecekleri gibi yönetim ve işleyişleri Anayasada belirlenen Cumhuriyetin niteliklerine ve demokratik esaslara aykırı olamaz. Sendika ve konfederasyonlar, amaçları dışında faaliyette bulunamazlar. Siyasi partilerin ad, amblem, rumuz veya işaretlerini kullanamazlar. Mahalli idareler ve milletvekili seçimlerinde aday olan sendika ve konfederasyon yöneticilerinin sendika ve konfederasyon organlarındaki görevleri, adaylık süresince askıda kalır. Seçilmeleri halinde görevleri son bulur.

Burada yeri gelmişken önemli bir hususun açıklanmasında yarar görülmüştür.

Bilindiği üzere, 4121 Sayılı Yasa ile 23.7.1995 tarihinde 1982 Anayasasının 52 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Anayasanın yürürlükten kaldırılan 52 nci maddesi, sendikaların siyasi amaç güdemeyecekleri, siyasi faaliyette bulunamayacakları, siyasi partilerden destek göremeyecekleri, onlara destek olamayacakları, derneklerle, kamu kurum ve kuruluşları ile ve de vakıflarla bu amaçlar doğrultusunda ortak hareket edemeyecekleri yönünde yasaklayıcı bir hüküm taşımakta idi.

Aynı maddede, Sendikaların idari ve mali yönünden Devletin denetimine tabi olduğu belirtilmiş ve sendika gelirlerinin Devlet bankalarına yatırılma mecburiyeti getirilmişti.

Anayasanın bu yasaklayıcı hükmü, aynı ifadelerle Sendikalar Yasasının 37., 43. ve 47 nci maddelerinde aynı ifadelerle tekrarlanmışti. Fakat, Anayasanın 52 nci maddesinin yürürlükten kaldırılmasından sonra , 26.6.1997 tarihinde 4277 Sayılı Yasa ile, Sendikalar Yasasının 37., 43. ve 47 nci maddelerinde, anayasa değişikliğine paralel

değişiklikler yapılmış ve temel yasaklardan bir kısmı yürürlükten kaldırılmıştır. Bu değişiklik, yasanın yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılmış olan en önemli değişiktir.

İşçi İşveren İlişkilerindeki Yasaklar :

İşçiler ve işçi sendika ve konfederasyonları bu Kanun veya diğer kanunlara göre kurulu işveren kuruluşlarına; işverenler ve işveren kuruluşları da işçi sendika ve konfederasyonlarına üye olamazlar; gerek doğrudan doğruya, gerek temsilcileri veya mensupları veya araya koyacakları diğer kimseler vasıtasıyla biri diğerinin kurulmasına, idare ve faaliyetine müdahalede bulunamazlar.

Bir işçi sendika veya konfederasyonunu bir işverenin veya 2821 sayılı Sendikalar Yasası veya diğer kanunlar gereğince kurulu bir işveren kuruluşunun kontrolüne tabi tutmak veya bunların nüfuzu altında işçi sendika veya konfederasyonu kurulmasına teşvik ve tahrik etmek yasaktır.

Diğer Yasaklar :

Sendika ve konfederasyonlar ticaretle uğraşamazlar. Sendika ve konfederasyonlar elde ettikleri

gelirleri üyeleri ve mensupları arasında dağıtamazlar. (Ancak grev ve lokavt süresince tüzüklerine göre üyelerine yapacakları yardımlar bu hükmün dışındadır.)

16- Sendika ve Konfederasyonların Gelir ve Giderleri Nelerdir ?

a – Gelirleri :

1. Üyelerin alacakları üyelik aidatı ile Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasasında belirtilen dayanışma aidatı, 2. Bu Kanuna göre yapabilecekleri faaliyetler ile eğlence, konser gibi faaliyetlerden sağlanacak gelirler. 3. Bağışlar, 4. Mal varlığı gelirleri, mal varlığı değerlerinin devir, temlik ve satışlarından doğan kazançlardan, ibarettir.

b – Giderleri :

Sendika ve konfederasyonlar, gelirlerini yasada ve tüzüklerinde gösterilen faaliyetleri dışında kullanamazlar ve bağışlayamazlar. İşçi sendika ve konfederasyonları bu harcamalarının dışında ayrıca gelirlerinin en az yüzde onunu üyelerinin eğitimi ile meslekî bilgi ve tecrübelerini artırmak için kullanmak zorundadırlar. Vergi Usul Yasasına göre denirbaş

sınıfına giren her türlü eşya veya malzeme demirbaş defterine kaydedilir ve bunlar hiç bir şekilde gider olarak işlem göremez. Demirbaşların satış ve terkininde uygulanacak usul ve esaslar sendika ve konfederasyon tüzüklerinde belirtilir. Sendika ve konfederasyonlar, üyeleriyle çalıştırdıkları işçiler dahil hiç kimseye borç veremezler. Ancak, nakit gelirlerinin yüzde beşini aşmamak kaydıyla sosyal amaçlı harcamaya, genel kurul kararıyla yönetim kurullarını yetkilendirebilirler.

17- Sendika ve Konfederasyonlar Bağış Yapabilir mi ? Yada Kabul Edebilir mi ?

Yasaya göre, genel ve katma bütçeli idarelerle mahalli idareler ve bunlara bağlı sabit ve döner sermayeli kurumlar, sermayesinin tamamı Dev'et tarafından verilmek suretiyle kurulan iktisadi kuruluş ve kurumlarla, sermayelerinde Devletin iştiraki bulunan bankalar, sigorta şirketleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları dahil olmak üzere özel kanunlarla kurulan bankalar ve kuruluşlar bu fıkra da sözü geçen idare, kuruluş ve bankalar tarafından ödenmiş sermayesinin en az yarısına katılmak suretiyle kurulan kuruluşlarla bunların aynı

oranda katılması ile kurulan kurumlar ve siyasi partiler, sendika ve konfederasyonlara mali yardım ve bağışta bulunamazlar.

Sendika ve konfederasyonlar da bu gibi yardım ve bağışları kabul edemezler.

Ayrıca sendika ve konfederasyonlar, kendilerinin veya Türkiye Cumhuriyetinin üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşlardan başka dış kaynaklardan Bakanlar Kurulundan izin almadıkça yardım ve bağış kabul edemezler.

İşçi sendika ve konfederasyonları, işverenlerden, 2821 sayılı Sendikalar Yasası ve diğer kanunlara göre kurulu işveren kuruluşlarından, esnaf ve küçük sanatkarlar kuruluşlarından, derneklerden, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından ve vakıflardan yardım ve bağış alamazlar. İşveren sendika veya konfederasyonları da işçi sendika veya konfederasyonlarından, işçilerden, esnaf ve küçük sanatkarlar kuruluşlarından, derneklerden, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından ve vakıflardan yardım ve bağış alamazlar.

Ancak sendika ve konfederasyonlar, amaç ve

görevlerinin gerektirdiği taşınır ve taşınmaz mal iktisap edebilirler. Sendika ve konfederasyonlar tüm nakdi gelirlerini bankalara yatırmak zorundadırlar. Zorunlu giderler için sendika ve konfederasyonların kasalarında tutacakları nakit mevcudu sendika veya konfederasyonun tüzüğünde gösterilir.

18- İşçi Ücretlerinden Sendika Aidatları Hangi Usule Göre Kesilir ?

İşyerlerinde uygulanan toplu iş sözleşmesinin tarafı olan işçi sendikasının, toplu iş sözleşmesi yapılmamışsa veya sona ermişse yetki belgesi alan işçi sendikasının yazılı talebi ve aidatı kesilecek sendika üyesi işçilerin listesini vermesi üzerine, işveren sendika tüzüğü uyarınca üyelerin sendikaya ödemeyi kabul ettikleri üyelik aidatını ve Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası gereğince sendikaya ödenmesi gerekli dayanışma aidatını, işçilere yapacağı ücret ödemesinden kesmeye ve kestiği aidatın nevini belirterek tutarını ilgili sendikaya vermeye ve kesinti göndermeye mecburdur. Bu aidat dışında sendikaya ödenmek üzere bir kesintinin yapılması toplu iş sözleşmesi ile kararlaştırılamaz. Sendika tüzüğüne uygun olarak

kesilmesi istenilen aidatı kesmeyen işveren ilgili sendikaya karşı kesmediği veya kesmesine rağmen bir ay içinde ilgili kuruluşa göndermediği miktar tutarınca genel hükümlere göre sorumlu olduktan başka aidatı sendikaya verinceye kadar bankalarca işletme kredilerine uygulanan en yüksek faizi ödemek zorundadır.

19- Yöneticilerin Ücretleri Nasıl ve Kim Tarafından Belirlenir ?

Konfederasyonlar ile sendikaların ve şubelerinin yönetim kurulu üyeleri ile başkanlarına verilecek ücretler, ödenekler , yolluklar ve tazminatlar genel kurul tarafından belirlenir.

Yine, sendika ve konfederasyon hizmetleri için geçici olarak görevlendirilecek olanlara ödenecek ücret, gündelik ve yollukların tavan sınırı da genel kurul tarafından belirlenir. Sendika ve konfederasyonlarda çalıştırılan işçi ve uzman personelin ücretleri işe ya yönetim kurulu tarafından yada (bu personel sendikalı ise) toplu iş sözleşmesi ile belirlenir. Sendika ve Konfederasyon yöneticilerine, yönetici oldukları süreye ait hizmet ödeneklerinin

usul, şart ve miktarı genel kurul kararı doğrultusunda tüzüklerinde gösterilir.

Kişilere ödenen her türlü ücret,gündelik ve yol-luklar yönetim kurulunca genel kurula sunulan faaliyet raporunda gösterilmek zorundadır.

20- Sendika ve Konfederasyonlar Nasıl Denetlenir ?

Yukarıda belirtilen Anayasa değişikliğinden sonra Sendikalar Yasasında yapılan paralel değişiklikle, sendika ve konfederasyonların Devlet tarafından denetlenmesine son verilmiştir.

Mevcut yasaya göre sendika ve konfederasyon-lar denetleme kurulları tarafından denetlenirler.

Denetim Kurulu,sendikaları idari ve mali yönleri ile, yönetim ve işleyişini, gelir ve giderlerini, bunlara ilişkin işlemlerin kanun tüzük ve genel kurul karar-larına uygun olup olmadığını denetler.

Denetim esasları, bir tüzük ile gösterilir. Bu tüzük 1.4.1999 tarihli resmi gazetenin 23653 sayılı nüshasında " İşçi ve İşveren Sendika ve Konfederasyonlarının Denetimine İlişkin Tüzük " adı ile yayınlanmış ve yürürlüğe girmiştir.

21- Seçimler İptal Edilebilir mi ?

Seçimlerin Sendikalar Yasasının 14. ncü madde hükmüne aykırı olarak yapılmış olması veya seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya kanuna aykırı bir uygulama yapılması halinde iş mahkemesi tarafından seçimlerin iptaline karar verilebilir. Bu takdirde seçimler, iki günden az, yedi günden fazla bir süre içinde olmamak üzere yenilenir.

22- Hangi Hallerde Yönetim Kuruluna İşten El Çektirilebilir ?

Tüzüklerinde belirtilen süre içinde genel kurulunu yapmayan, genel kurul tarihinden onbeş gün önce çalışma raporu ile hesap raporunu ve denetleme kurul raporunu ve de gelecek döneme ait bütçe teklifini delegelere göndermeyen konfederasyon, sendika ve sendika şubesi yönetim kuruluna, iş mahkemesi kararı ile işten el çektilir. Kuruluşun üyelerinden birinin veya Bakanlığın böyle bir dava açmaya yetkileri vardır. Böyle bir karar verilmesi halinde, yeni yönetim kurulu seçilinceye kadar cari işlemleri yürütmek üzere kayyım tayin edilir.

23- Sendika ve Konfederasyonların Faaliyetleri Hangi Hallerde Durdurulur ?

Üç sebepten ötürü sendika ve konfederasyonların faaliyetleri durdurulur. Bunlar :

(a)- Kuruluş sırasında kanuna aykırılık ve eksiklik olduğu yolunda Çalışma Bakanlığı ve ilgili Valilik tarafından başvuru yapılması halinde Mahkeme, üç işgünü içinde faaliyetin durdurulmasına karar verebilir. Kanuna aykırılığın giderilmesi için Mahkemece 60 günü aşmayan bir mehil verilir. Tüzük ve belgelerin kanuna uygun hale getirilmesi üzerine mahkeme durdurma kararını kaldırır. Mehil sonunda kanuna aykırılık giderilmez ise mahkemece kapatma kararı verilir. Bu karar kesindir.

(b)- Tüzük değişikliğinde , işlemlerde eksiklik veya kanuna aykırı diğer hallerde de yukarıda belirtilen esaslara göre mahkemece faaliyetin durdurulmasına karar verilir.

(c)- Yasada yardım alınması yasaklanmış olan yerlerden yardım alınması halinde veya sendika kurucusu ve yöneticisi olabilmek için şart sayılan 5.

Maddedeki suçlardan birini işleyen yöneticinin resmi uyarıya rağmen görevden alınmaması hallerinde , Valilik veya Çalışma Bakanlığının başvurusu üzerine Mahkemece, sendika ve konfederasyonun faaliyeti altı aydan bir yıla kadar durdurulur, yöneticilerinin görevlerine son verilir ve tekrar faaliyete geçmesi için gerekli işlemleri yapmak üzere kayyım tayin edilir.

23- Sendika ve Konfederasyonlar Hangi Hallerde Kapatılır ?

Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin bir kişi veya zümre tarafından yönetilmesini veya sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde egemenliğini sağlamak veya dil, din ve mezhep yaratmak amaçları güden veya bu yolda faaliyette bulunan sendika ve konfederasyonlar, Cumhuriyet savcısının istemi üzerine iş davalarına bakmakla görevli mahalli iş mahkemelerinin kararı ile kapatılır.

24- Kapatma – Fesih ve İnfisah Hallerinde Sendika ve Konfederasyonların Mal Varlıkları Ne Olur ?

Sendika, genel kurul kararı ile kendini feshe karar verirse veya kanunda yazılı sebepler sonucu münfesihi (feshedilmiş) hale gelirse mal varlığı aynı nitelikteki bir kuruluşa (sendikaya) bırakılabilir. Eğer genel kurul böyle bir karar vermemiş ise üyesi bulunduğu Konfederasyona devredilir.

Mal devri, konfederasyon tarafından kabul edilmez ise, veya sendika konfederasyon üyesi değil ise, bu takdirde mal varlığı tasfiyeye tabi tutulur ve tasfiye neticesinde kalacak paralar, İş ve İşçi Bulma Kurumuna devredilir.

Konfederasyonun mal varlığı da, eğer tüzüğünde hüküm varsa veya genel kurul karar almış ise , aynı nitelikteki bir kuruluşa devredilir.

Tüzüğünde hüküm yoksa veya genel kurul karar almamışsa onun da malları tasfiye sonucu İş ve İşçi Bulma Kurumuna geçer.

Sendika ve konfederasyon mahkeme kararı ile kapatılmış ise bu takdirde mal varlığı doğrudan tas-

fiyeye tabi tutularak elde edilen para İş ve İşçi Bulmak Kurumuna devrolunur.

İş ve İşçi Bulma Kurumuna devrolunan paralar ve mallar, işçileri mesleğe yöneltmek, işçilerin mesleki eğitimi ve rehabilitasyonu hizmetleri dışında kullanılamaz.

Para, mal ve bunların gelirlerinin nasıl kullanılacağı İş ve İşçi Bulma Kurumu yetkilileri ile en çok üyeye sahip işçi ve işveren konfederasyonlarının temsilcilerinin de katılacağı bir kurul tarafından karara bağlanır.

Devrolunan para ve mallar, yukarıda belirtilen kuruluşlar dışında, hiçbir kişiye, kuruluşa, kuruma devredilemez.

Para ve mallar, kapatılan, feshedilen yada infisah etmiş olan (münfesihi hale düşen) sendika ve konfederasyonun üyeleri arasında paylaşılamaz.

25- Sendikalar, "Bölge Şubeleri" Kurabilirler mi?

Yasaya göre sendikalar genel kurul kararı ile şube kurabilirler. Ancak bölge şubesi kurulması gereği duyuluyor ise tüzükte özel bir düzenleme yapılmış olması gerekir. Yani, sendikalar tüzük-

lerinde belirtmek kaydıyla bölge şubesi kurabilirler. Bölge şubelerin genel kurulları , kendisine bağlı olan şubelerin genel kurullarından seçilecek delegelerden oluşur.

Bir sendikanın bölge şubesi var ise, bu takdirde sendika genel kuruluna, bölge şubesinden seçilen delegeler ile , bölge şubesine bağlı olmayan şubelerden seçilen delegeler katılır.

Başka bir anlatımla, bölge şubesi bünyesindeki şubeler, sendika genel kurulunda bağlı bulundukları bölge şubesinde seçilen delegeler ile temsil olunurlar. Yani, bölge şubesi bünyesindeki şubeler, sendika genel kuruluna katılmak üzere kendi başlarına delege seçemezler. Ancak, bölge şubesi bünyesinde olmayan müstakil şubeler genel kurul delegesi seçebilirler. Çünkü, sendikanın genel kurulu, bölge şubelerinin genel kurullarından seçilen delegeler ile bölge şubesine bağlı olmayan şubelerin genel kurullarından seçilecek delegelerden oluşur.

Bölge şubesi teşkilatı olan sendikaların tüzüklerinde, bölge şubelerinin görev ve yetkileri ile

yelik aidatının kullanım Şekli detaylı bir Şekilde
düzenlenir.

TÜRK-İŞ EĞİTİM YAYINLARI DİZİSİ

1. SENDİKACILIK TARİHİ
Yıldırım KOÇ
2. TÜKETİCİ HAKLARI
Sinan VARGİ
3. ASGARİ ÜCRET
Enis BAĞDADIĞLU
4. İŞ KANUNU VE TEMEL HAKLARIMIZ
Av. Hüseyin EKMEKÇİOĞLU-Av. H. Ferhan TUNCEL
5. ULUSLARARASI SENDİKAL ÖRGÜTLENMELER
Hakan SÜKÜN
6. ÇALIŞAN ÇOCUKLARIN KORUNMASI VE TÜRK-İŞİN FAALİYETLERİ
Özcan KARABULUT
7. ÖZELLEŞTİRME
Prof. Dr. Oğuz OYAN
8. İŞ GÜVENESİ
Yıldırım KOÇ
9. ÇEVRENİN KORUNMASI VE SENDİKALAR
Sinan VARGİ
10. GÜNCEL SORUNLARIMIZ VE TALEPLERİMİZ
Yıldırım KOÇ
11. TÜRKİYE VE AVRUPA BİRLİĞİ
Şeyma İpek KÖSTEKLİ
12. NİÇİN SENDİKA? NASIL SENDİKA
Yıldırım KOÇ
13. SOSYAL GÜVENLİK
Ahmet ŞEN
14. TÜRKİYE'DE GREV HAKKI
Yıldırım KOÇ
15. GREV NASIL YAPILIR
Av. Hüseyin EKMEKÇİOĞLU-Av. Ferhan TUNCEL
16. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ
Nazım TAN
17. SENDİKACILIK, S
Yıldırım KOÇ
18. İŞÇİ SAĞLIĞI VE İ
Sebahattin DERTLİ
19. GENÇ İŞÇİLERİN
ve ÇÖZÜM YOLLARI
Özcan KARABULUT
20. ÇALIŞMA HAYAT
MESLEKİ EĞİTİM
Necati BALTA
21. TÜRKİYE'DE EKONOMİK
ve SOSYAL KONSEY
Yıldırım KOÇ
22. SERBEST BÖLGELER
Selahattin OKUR
23. ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ (ILO)
Hülya UZUNER
24. DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE İŞSİZLİK
Şeyma İpek KÖSTEKLİ
25. HÜKÜMET PROGRAMINDA
ÇALIŞMA YAŞAMI (1990-1999)
Canan KOÇ
26. TÜRKİYE'DE YABANCI KAÇAK İŞÇİLER
Yıldırım KOÇ
27. KADIN İŞÇİLER VE SORUNLARI
Sakine UYGUR
28. BİLİNÇLİ TÜKETİM
Sinan VARGİ
29. SENDİKALAR VE TEMEL İŞLEVLERİ
Av. Hüseyin EKMEKÇİOĞLU-Av. Ferhan TUNCEL
30. İŞÇİLER AÇISINDAN ÜCRET
Enis BAĞDADIĞLU
31. TÜRKİYE'DE SENDİKALAŞMA HAKKI
ve İLO İLKELERİ
Yıldırım KOÇ
32. TÜRKİYE'DE İŞÇİ SINIFININ YAPISI
Yıldırım KOÇ
33. KIDEM TAZMİNATI
Av. Murat ÖZVERİ
34. ESNEKLİK
Av. Murat ÖZVERİ
35. SOSYAL GÜVENLİKTEKİ KAYIPLAR
ve İŞSİZLİK SİGORTASI

TÜRK-İŞ Bilgi Merkezi

007.08.E.C.N.1999

ASI

LARI

DEMİRCİOĞLU MATBAACILIK

Telefon : (0.312) 433 3638

Telefax : (0.312) 434 1471

Yenişehir - Ankara